

אוניברסיטת תל-אביב
הפקולטה לניהול
בית הספר למוסמכים במנהל עסקים ע"ש רקנאטי
החוג לחשבונאות

בחינה בהנהלת חשבונות וחישובים מסחריים סמסטר א' תשס"ט

מועד הבחינה: 16.2.2009

משך הבחינה: 3.5 שעות (ללא אפשרות הארכה)

מספר עמודים בבחינה: 4 (כולל עמוד זה)

חומר עזר: כלי כתיבה ומחשבון כיס (ללא יכולת זיכרון פנימי)

יש לצרף הסברים וחישובי עזר מפורטים. הציון יתפזר בין המרכיבים השונים של הפתרון ויתייחס לא רק לתוצאה הסופית של כל מרכיב ומרכיב אלא גם ובעיקר לדרך החישוב שלו.

במידה והנתונים המובאים בשאלון הבחינה אינם חד-משמעיים או במידה ואינך יודעת/לחשב חלק מהנתונים הנדרשים, ניתן להניח הנחה סבירה כלשהי לגבי הנתונים החסרים, לציין אותה באופן ברור, ולהסתמך עליה בהמשך הפתרון.

ניתן לעגל את הסכומים לשקל הקרוב.

בהצלחה !!

Q-52 A

סיפורה של חברת "הסיר והמכסה בע"מ":

חברת "הסיר והמכסה בע"מ" (להלן "החברה") הינה חברה מסחרית העוסקת ביבוא ושיווק סטונאי של סירים לבישול. החברה הוקמה ביום 1 בספטמבר 2005 בהשקעה פרטית של 3,000,000 ש"ח על ידי יזם פרטי.

להלן מובאים נתונים חלקיים מתוך מאזני החברה לימים 31 בדצמבר 2007 ו- 31 בדצמבר 2008 (בש"ח):

31 בדצמבר 2008	31 בדצמבר 2007	מזומנים
?	?	לקוחות בניכוי הפרשה לחומ"ס
?	2,280,000	הוצאות מראש
?	?	מלאי
4,000,000	?	רכוש קבוע
?	?	ספקים
3,000,000	1,600,000	הוצאות לשלם
150,000	?	דיבידנד לשלם
?	100,000	חלויות שוטפות על הלוואות לז"א
?	?	הלוואות לז"א
4,462,000	?	הון מניות
?	3,000,000	פרמיה על מניות
?	-	עודפים
958,000	435,000	

להלן מובאים נתונים חלקיים מתוך דוח רווח והפסד ל החברה לשנת 2008 (בש"ח):

?	מכירות
8,600,000	עלות המכר
?	רווח גולמי
?	הוצאות מכירה
3,385,000	הוצאות הנהלה וכלליות
?	רווח תפעולי
100,000	הכנסות אחרות
?	הוצאות מימון
?	רווח לפני מס
?	הוצאות מס
1,083,000	רווח נקי

להלן מובאים נתונים לגבי כל תנועות המזומן של החברה במהלך שנת 2008 (בש"ח):

14,300,000	תקבולים מלקוחות
(7,600,000)	תשלומים לספקים
(600,000)	תשלומים לאחסון המלאי
(2,550,000)	תשלומי שכר דירה משרדים
(1,450,000)	תשלומי שכר עבודה
(1,600,000)	תשלומים בגין הוצאות תפעוליות נוספות
(360,000)	תשלומי ריבית בגין הלוואות לזמן ארוך
(400,000)	תשלומים למס הכנסה
(2,800,000)	תשלומים לרכישת רכוש קבוע
800,000	תקבולים ממכירת רכוש קבוע
(480,000)	תשלום דיבידנד
3,000,000	תקבולים מלקיחת הלוואות לז"א
(600,000)	תשלומים לפרעון הלוואות לז"א
3,000,000	תקבולים מהנפקת מניות
2,660,000	סך גידול במזומנים

להלן מובאים נתונים נוספים אודות החברה ופעילותה העסקית בשנת 2008:

1. יתרת הלקוחות מוצגת במאזן בניכוי הפרשה לחובות מסופקים. החברה נוהגת ליצור הפרשה גלובלית לחובות מסופקים בשיעור של 5% מתוך כלל חובות הלקוחות לתאריך המאזן. במהלך שנת 2008, חובות לקוחות בסך של 100,000 ש"ח התבררו כתובות אבודים. ההוצאות שנרשמו בשנת 2008 בגין חובות מסופקים הסתכמו בסך של 180,000 ש"ח ונכללו בסעיף הוצאות הנהלה וכלליות בדוח רווח והפסד.
2. החברה נוהגת לאחסן את המלאי במחסנים חיצוניים שאינם בבעלותה בתמורה לתשלום חודשי המשולם אחת לשלושה חודשים בסוף כל רבעון. הוצאות אחסון המלאי נכללות בסעיף עלות המכר בדוח רווח והפסד.
3. יתרת ההוצאות מראש במאזן כוללת רק הוצאות שכר דירה ששולמו מראש. עם הקמתה ביום 1 בספטמבר 2005, החברה שכרה קומה במבנה משרדים המשמשת לפעילותה. החברה נוהגת לשלם לבעל הנכס שכר דירה לשנה מראש ביום ה-1 בספטמבר בכל שנה, כאשר דמי השכירות מתעדכנים מידי שנה בהתאם להתפתחות מדד המחירים לצרכן. ביום 1 בספטמבר 2008, חוזה השכירות הורחב לקומה נוספת באותו מבנה, כששכר הדירה עבור שתי הקומות שולם לשנה מראש. בשנת 2008 רשמה החברה בדוח רווח והפסד הוצאות שכר דירה בסך של 1,650,000 ש"ח.
4. יתרת הרכוש הקבוע מוצגת במאזן בניכוי פחת שנצבר. הרכוש הקבוע של החברה כולל ריהוט וציוד משרדי המופחת בקו ישר על פני 5 שנים וכלי רכב המופחתים בקו ישר על פני 6 שנים. בסמוך לאחר הקמתה, ביום 1 באוקטובר 2005, החברה רכשה ריהוט וציוד משרדי וכלי רכב בעלות כוללת של 2,000,000 ש"ח. ביום 1 באפריל 2008, החברה מכרה את כל כלי הרכב שברשותה ורשמה בגין המכירה רווח הון של 100,000 ש"ח שנכלל בסעיף הכנסות אחרות בדוח רווח והפסד. באותו מועד (1 באפריל 2008), החברה רכשה כלי רכב חלופיים חדשים בעלות כוללת של 1,800,000 ש"ח. ביום 1 באוקטובר 2008 החברה רכשה ריהוט וציוד משרדי חדש עבור קומת המשרדים החדשה ששכרה. מעבר לנתונים האמורים, לא חלו תוספות או גריעות נוספות של רכוש קבוע.
5. יתרת ההוצאות לשלם במאזן כוללת רק הוצאות שכר עבודה שטרם שולמו לעובדים. יתרה מאזנית זו נובעת מכך שהחברה משלמת לעובדיה את שכר העבודה של כל חודש ביום הראשון של החודש העוקב. בשנת 2008 נרשמו בדוח רווח והפסד של החברה הוצאות שכר עבודה בסכום של 1,500,000 ש"ח.
6. יתרת ההלוואות לזמן ארוך מוצגת במאזן בניכוי החלויות השוטפות. בסמוך לאחר הקמתה, ביום 1 בינואר 2006, החברה לקחה הלוואה לחמש שנים. ההלוואה אינה צמודה ונושאת ריבית שנתית של 10%. הקרן והריבית בגין הלוואה זו נפרעים בתשלום אחד בתום תקופת ההלוואה. ביום 1 בינואר 2008 לקחה החברה הלוואה נוספת לחמש שנים. ההלוואה הנוספת אינה צמודה ונושאת ריבית שנתית של 12%, כשבסוף כל שנה נפרע סכום של 20% מקרן ההלוואה ומשולמת הריבית השוטפת בגין אותה שנה. סעיף הוצאות המימון בדוח רווח והפסד כולל רק את הוצאות הריבית בגין שתי ההלוואות.
7. ביום 1 בדצמבר 2008, החברה הנפיקה מניות בערך נקוב כולל של 1,000,000 ש"ח לשותף אסטרטגי. עד לאותה הנפקה, מניות החברה היו בבעלות מלאה של היזם.

נדרש:

א. (50 נקודות)

השלימו את כל הנתונים החסרים במאזני החברה ליום 31 בדצמבר 2007 וליום 31 בדצמבר 2008 ואת כל הנתונים החסרים בדוח רווח והפסד של החברה לשנת 2008.

ב. (4 נקודות)

מה ניתן לדעתכם ללמוד מתוך הנתונים החשבונאיים שלפניכם על השינוי שחל בהיקפי הפעילות העסקית של החברה בשנת 2008 לעומת השנה שקדמה לה? האם לדעתכם היקפי הפעילות של החברה בשנת 2008 גדלו, קטנו או נשמרו באותה רמה ביחס לשנה הקודמת? נמקו תשובתכם.

ג. (4 נקודות)

מדוע לדעתכם החברה נזקקה לגיוס הלוואות בהיקפים נרחבים במהלך שנת 2008 והאם יש בכך משום עדות שלילית לגבי מצב עסקיה? נמקו תשובתכם.

ד. (6 נקודות)

בהנחה שתנאי המכר של החברה מול לקוחותיה ותנאי הרכש שלה מול ספקיה לא השתנו משמעותית במהלך שנות פעילותה העסקית, ובהנחה שהפעילות העסקית השוטפת של החברה נפרשת באופן אחיד על פני חודשי השנה, מצאו את תקופת האשראי הממוצעת שהחברה נותנת ללקוחותיה ואת תקופת האשראי הממוצעת שהיא מקבלת מספקיה.

ה. (6 נקודות)

חשבו את שיעור ההחזקה במניות החברה של היזם ואת שיעור ההחזקה במניות החברה של השותף החדש לאחר הנפקת המניות ביום 1 בדצמבר 2008. חשבו גם את הערך הכלכלי של המניות שמחזיק כל אחד משני בעלי המניות מיד לאחר ההנפקה.

ו. (15 נקודות)

ביום 1 בינואר 2009, החברה פנתה אל הבנק ממנו לקחה את שתי ההלוואות לזמן ארוך שלה בבקשה להחליף את שתי ההלוואות בהלוואה אחת לא צמודה לחמש שנים המותזרת בחמישה תשלומים שווים (של קרן+ריבית) בסוף כל שנה החל מיום 31 בדצמבר 2009. הבנק נתן לחברה הצעה לעסקה כאמור שאינה כרוכה בחילופי מזומן כלשהם במועד ההחלפה של ההלוואות, כשהחזרי ההלוואה החדשה חושבו על בסיס ריבית שוק שנתית של 11%. חשבו את גובה ההחזר השנתי בגין ההלוואה החדשה.

ז. (15 נקודות)

בתחילת שנת 2009 הועלתה בפני הנהלת החברה הצעה לשכור שטח נוסף במבנה בו נמצאים משרדי החברה ולהפעילו כמחסן למלאי הסחורות במקום להשתמש בשירותים של מחסנים חיצוניים. עלות שכר הדירה של השטח הנוסף מוערכת בסכום של 400,000 ש"ח לשנה, המשולם בתחילת השנה לשנה מראש. על מנת להפעיל את השטח הנוסף כמחסן תידרש החברה לשאת גם בעלויות תחזוקה משוערות בסך של 15,000 ש"ח לחודש ובעלויות העסקת מחסנאי המוערכות בסך של 10,000 ש"ח לחודש, כשהתשלומים של עלויות אלו מתבצעים בסוף כל חודש. לעומת זאת, עלות השימוש במחסנים החיצוניים מסתכמת בסכום של 1 ש"ח לאחסון של יחידת מלאי אחת למשך חודש אחד, כשהתשלומים נעשים אחת לשלושה חודשים בסוף כל רבעון ומחושבים על פי רמת המלאי היומית הממוצעת לאורך הרבעון. בהנחה שמחיר ההון של החברה הינו 12% לשנה, אפיינו את רמת המלאי היומית הממוצעת המצדיקה שכירת שטח שימש כמחסן והפעלה עצמית שלו במקום השימוש שנעשה עד כה בשירותי אחסון חיצוני.

אוניברסיטת תל-אביב
הפקולטה לניהול
בית הספר למוסמכים במינהל עסקים
החוג לחשבונאות

הנהלת חשבונות וחישובים מסחריים

סמסטר א' תשס"ט
מועד א'

מועד הבחינה: יום ב' 16.2.09

שגרון

סעיף א - ביאורים

הפרשה לחומ"ס

	120,000	יתרת פתיחה
$(2,280,000/0.95)*0.05=$	(100,000)	מחיקת חובות אבודים
נתון	180,000	הוצאות חומ"ס
נתון	200,000	יתרת סגירה

לקוחות ברוטו

	2,400,000	יתרת פתיחה
$2,280,000/0.95=$	(100,000)	מחיקת חובות אבודים
נתון	16,000,000	מכירות
P.N.	(14,300,000)	תקבולים מלקוחות
נתון	4,000,000	יתרת סגירה
$200,000/0.05=$		

ספקים

	1,600,000	יתרת פתיחה
נתון	9,000,000	רכישות מלאי
P.N.	(7,600,000)	תשלומים לספקים
נתון	3,000,000	יתרת סגירה

מלאי

	3,000,000	יתרת פתיחה
P.N.	9,000,000	רכישות מלאי
	(8,000,000)	עלות המלאי שנמכר
$8,600,000-600,000=$	4,000,000	יתרת סגירה
נתון		

הוצאות שכ"ד מראש

	800,000	יתרת פתיחה
P.N.	(1,650,000)	הוצאות שכ"ד
	2,550,000	תשלומי שכ"ד
$2550000*8/12=$	1,700,000	יתרת סגירה

רכוש קבוע

	800,000	תמורת המכירה
נתון	(700,000)	עלות מופחתת של כלי הרכב שנמכרו
P.N.	100,000	רווח הון
נתון		

$700,000*6/3.5=$	1,200,000	עלות מקורית כלי רכב
P.N.	800,000	עלות מקורית ריהוט וציוד משרדי
	2,000,000	עלות מקורית ציוד ישן

$1200000*3.75/6+800000*2.75/5=$	1,190,000	עלות מופחתת - יתרת פתיחה
	(700,000)	גריעות

נתון	2,800,000	תוספות
$1,200,000*0.25/6+800,000*1/5+1,800,000*0.75/6+1,000,000*0.25/5=$	(485,000)	פחת
	2,805,000	עלות מופחתת - יתרת סגירה

הוצאות שכ"ע לשלם

	100,000	יתרת פתיחה
P.N.	1,500,000	הוצאות שכ"ע
נתון	(1,450,000)	תשלומי שכ"ע
נתון	150,000	יתרת סגירה

הלוואות לז"א (כולל חלויות שוטפות)

$(4,462,000 - 0.6 * 3,000,000) / 1.1^3 =$	2,000,000	קרן הלוואה ישנה
	3,000,000	קרן הלוואה חדשה
$2,000,000 * 1.1^2 =$	2,420,000	יתרת פתיחה
$10\% * 2,420,000 =$	242,000	ריבית שנצברה
נתון	3,000,000	תוספות
נתון	(600,000)	גריעות
נתון	5,062,000	יתרת סגירה
$242,000 + 12\% * 3,000,000 =$	602,000	הוצאות מימון
$3,000,000 / 5 =$	600,000	חלויות שוטפות
		עודפים
נתון	435,000	יתרת פתיחה
נתון	1,083,000	רווח נקי
P.N.	(560,000)	הכרזת דיבידנד
נתון	958,000	יתרת סגירה
		דיבידנד לשלם
נתון	100,000	יתרת פתיחה
נתון	(480,000)	תשלום דיבידנד
	560,000	הכרזה על דיבידנד
	180,000	יתרת סגירה
		הון מניות
	3,000,000	יתרת פתיחה
	1,000,000	הנפקת מניות
	4,000,000	יתרת סגירה
		פרמיה על מניות
	0	יתרת פתיחה
	2,000,000	הנפקת מניות
	2,000,000	יתרת סגירה

סעיף א - בדיקה

מזומן

385,000	יתרת פתיחה
14,300,000	תקבולים מלקוחות
(7,600,000)	תשלומים לספקים
(600,000)	תשלומים לאחסון מלאי
(2,550,000)	תשלומי שכ"ד
(1,450,000)	תשלומי שכ"ע
(1,600,000)	תשלומי תפעוליים אחרים
(360,000)	תשלומי ריבית
(400,000)	תשלומי מס
(2,800,000)	תשלומים לרכישת ר"ק
800,000	תקבולים ממכירת ר"ק
(480,000)	תשלומי דיבידנד
3,000,000	תקבולים מלקיחת הלוואות
(600,000)	תשלומים לפרעון הלוואות
3,000,000	תקבולים מהנפקת מניות
3,045,000	יתרת סגירה
3,045,000	

2,660,000

גידול במזומן

חברת "הסיר והמכסה בע"מ"
מאזן ליום 31/12/2008

ש"ח		ש"ח	
	<u>התחייבויות שוטפות</u>		<u>נכסים שוטפים</u>
3,000,000	ספקים	3,045,000	מזומנים
150,000	הוצאות לשלם	3,800,000	לקוחות, נטו
180,000	דיבידנד לשלם	1,700,000	הוצאות מראש
600,000	חלויות שוטפות	4,000,000	מלאי
<u>3,930,000</u>	סה"כ התחייבויות שוטפות	<u>12,545,000</u>	סה"כ נכסים שוטפים
	<u>התחייבויות לזמן ארוך</u>		<u>נכסים לא שוטפים</u>
4,462,000	הלוואות לזמן ארוך	2,805,000	רכוש קבוע, נטו
<u>4,462,000</u>	סה"כ התחייבויות לזמן ארוך	<u>2,805,000</u>	סה"כ נכסים לא שוטפים
	<u>הון עצמי</u>		
4,000,000	הון מניות		
2,000,000	פרמיה על מניות		
958,000	יתרת רווח		
<u>6,958,000</u>	סה"כ הון ועודפים		
<u>15,350,000</u>	סה"כ התחייבויות והון	<u>15,350,000</u>	סה"כ נכסים

חברת "הסיר והמכסה בע"מ"

מאזן ליום 31/12/2007

		ש"ח		
<u>התחייבויות שוטפות</u>			<u>נכסים שוטפים</u>	
1,600,000	ספקים	385,000	מזומנים	
100,000	הוצאות לשלם	2,280,000	לקוחות, נטו	
100,000	דיבידנד לשלם	800,000	הוצאות מראש	
0	חלונות שוטפות	3,000,000	מלאי	
<u>1,800,000</u>	סה"כ התחייבויות שוטפות	<u>6,465,000</u>	סה"כ נכסים שוטפים	
<u>התחייבויות לזמן ארוך</u>			<u>נכסים לא שוטפים</u>	
2,420,000	הלוואות לזמן ארוך	1,190,000	רכוש קבוע, נטו	
<u>2,420,000</u>	סה"כ התחייבויות לזמן ארוך	<u>1,190,000</u>	סה"כ נכסים לא שוטפים	
<u>הון עצמי</u>				
3,000,000	הון מניות			
0	פרמיה על מניות			
435,000	יתרת רווח			
<u>3,435,000</u>	סה"כ הון ועודפים			
<u>7,655,000</u>	סה"כ התחייבויות והון	<u>7,655,000</u>	סה"כ נכסים	

סעיף א - דוח רווח והפסד

חברת "הסיר והמכסה בע"מ"

דו"ח רווח והפסד לשנה שהסתיימה ב-31/12/2008

ש"ח	P.N.	
16,000,000		מכירות
8,600,000		עלות המכירות
7,400,000		רווח גולמי
2,030,000		הוצאות מכירה
3,385,000		הוצאות הנה"כ
1,985,000		רווח תפעולי
100,000		הכנסות אחרות
602,000		הוצאות מימון
1,483,000		רווח לפני מס
400,000		הוצאות מס
1,083,000		רווח נקי

סעיף ב

נראה שהיקפי הפעילות של החברה גדלו בשנת 2008 ביחס לשנים הקודמות.

הסימנים לכך הם המידולים שחלו בכל סעיפי ההון החוזר (לקוחות, מלאי, ספקים, הוצאות מראש, הוצאות לשלם),
ההשקעות הנוספות של החברה ברכוש הקבוע ובנכסים מושכרים שנועדו לאפשר את הצמיחה בפעילות העסקית,
וגיוסי ההון (בדרך של לקיחת הלוואות והנפקת מניות) שנועדו לממן את ההשקעות הנדרשות.

סעיף ג

נראה שהחברה נזקקה לגיוס הלוואות על מנת לממן את האמיחה בפעילות העסקית שלה. הזרשת השקעות בהון החוזר וברכוש הקבוע. לקראת סוף השנה, החברה גם גייסה כספים בדרך של הנפקת מניות שיצרו עודפי מזומנים גבוהים המיועדים כנראה להשקעות נוספות במסגרת מהלך האמיחה של החברה. אין בגיוס ההלוואות משום אידיקציה שלילית על מצב עסקיה של החברה, כיוון הכספים שגויסו נועדו לאפשר את תנופת ההתרחבות בפעילות העסקית הראויה של החברה ולא דרשו על מנת לממן הפסדים מפעילות כושלת.

טעף ד

מכירות שנת 2009	16,000,000	חודשים	12*4,000,000/16,000,000=
יתרת לקוחות ברטו לסוף שנת 2009	4,000,000	חודשים	12*3,000,000/9,000,000=
תקופת אשראי הלקוחות	3	חודשים	12*3,000,000/9,000,000=
רכישות מלאי שנת 2009	9,000,000	חודשים	12*3,000,000/9,000,000=
יתרת ספקים לסוף שנת 2009	3,000,000	חודשים	12*3,000,000/9,000,000=
תקופת אשראי הספקים	4	חודשים	12*3,000,000/9,000,000=

סעיף ה

ערך נקוב של היזם	3,000,000	
ערך נקוב שהנופקן לשותף החדש	<u>1,000,000</u>	
סך הערך הנקוב המנופקן של החברה	4,000,000	
שיעור ההחזקה של היזם	0.75	$3,000,000/4,000,000=$
שיעור ההחזקה של השותף החדש	0.25	$1,000,000/4,000,000=$
ערך כלכלי מניות היזם	9,000,000	$0.75*3,000,000/0.25=$
ערך כלכלי מניות השותף החדש	<u>3,000,000</u>	תמורת ההנופקן
ערך כלכלי של כלל מניות החברה	12,000,000	

סעיף ו

ערך נוכחי הלוואה קיימת א	2,614,252	$2,000,000 \times 1.1^{45/1.11} =$
ערך נוכחי הלוואה קיימת ב	2,448,958	$NPV(0.11, 0.12 \times 2,400,000 + 600,000, 0.12 \times 1,800,000 + 600,000, 0.12 \times 1,200,000 + 600,000, 0.12 \times 600,000 + 600,000) =$
ערך נוכחי הלוואה חדשה	<u>5,063,210</u>	
החזר שנתי הלוואה חדשה	1,369,954	$PMT(0.11, 5, 063, 210) =$

סעיף ז

עלות שנתית של יישום חלופה א (שכירת מחסן ותפעול עצמי שלי)
ערך נוכחי עלות שכ"ד לשנה 400,000
ערך נוכחי עלות תחזוקה לשנה 169,373
ערך נוכחי עלות שכל"ע לשנה 112,915
682,288 סה"כ

עלות שנתית של יישום חלופה ב (שימוש בשירותי מחסנים חיצוניים)
ערך נוכחי עלות אחסון יחידות מלאי אחת לשנה 11,18505
ערך נוכחי עלות אחסון X יחידות מלאי לשנה 11.18505 X

רמת המלאי X המינימלית עבורה חלופה א כדאית 61,000 יחידות מלאי 682,288/11.18505=